

24 Φεβρουαρίου 2015

Ευρώπη και Αμερική εναντίον Εξτρεμισμού

Επιστήμες / Πρόσωπο και Βία

Δρ. Μαρία Αλβανού, Εγκληματολόγος

Εξτρεμισμός και αντιμετώπισή του: Ευρωπαϊκές και Αμερικανικές προσπάθειες για την καταπολέμηση του φαινομένου

Τα τελευταία αιματηρά γεγονότα στη Γαλλία και στη Δανία έδειξαν άλλη μια φορά ότι η εξτρεμιστική βία με χρώμα θρησκευτικού φανατισμού αποτελεί κίνδυνο για την Ευρώπη. Επίσης η παγκόσμια κοινότητα βλέπει με τρόμο στυγνές δολοφονίες και αποκεφαλισμούς απαχθέντων από την ισλαμιστική οργάνωση ISIS. Ταυτόχρονα όμως τόσο σε Ευρώπη όσο και Αμερική δραστηριοποιούνται έντονα ομάδες και οργανώσεις με ακροδεξιά χαρακτηριστικά (συνήθως ιδεολογίες ρατσιστικές και μίσους στη διαφορετικότητα, αντισημιτισμό, αντίθεση στον κοινοβουλευτισμό και τις αστικές ελευθερίες και αρχές όπως αυτές κατοχυρώνονται στα Συντάγματα-συνταγματικές αρχές).

Στα ανωτέρω πλαίσια έλαβε χώρα στο Μοναχό στις 9-10 Φεβρουαρίου συνέδριο-εκδήλωση με τίτλο «Entgrenzter Rechtsextremismus? Internationale Perspektiven under Gegenstrategien» (Haus der Bayerischen Wirtschaft, διοργάνωση: Bundeszentrale für politische Bildung)[1], που αφορούσε διεθνείς εκφάνσεις του φαινομένου της ακροδεξιάς και αντιμετώπιση της.

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι ειδικοί από τις Ηνωμένες Πολιτείες και χώρες της Ευρώπης παρουσίασαν την κατάσταση στις χώρες τους, τους κινδύνους που εγκυμονεί το φαινόμενο, τρόπους απάντησης και προβληματικές ειδικά σε σχέση με τον σεβασμό των ελευθεριών, καθώς και πρωτότυπες μεθόδους όπως η διαμεσολάβηση, ώστε να υπάρξει διάλογος και προσέγγιση μεταξύ θυμάτων και δραστών εξτρεμιστικής βίας.

Ειδικοί νομικοί και δικηγόροι-συνήγοροι σε υποθέσεις με κατηγορίες εξτρεμιστικής βίας από ακροδεξιές οργανώσεις μίλησαν για τις πρακτικές και νομικές δυσκολίες των σχετικών δικαστικών διαδικασιών. Ακόμη, εκπρόσωποι του OSCE και του Anti-Defamation League ανέλυσαν μεταξύ άλλων το πρόβλημα της ρητορικής μίσους («hate speech») και των σχετικών νομοθεσιών σε διάφορα κράτη, ειδικά σε σχέση με την αποτελεσματικότητά τους. Ακόμη, από την οργάνωση Tell Mama (παρουσίαση της στην Πεμπτούσια, <https://www.pemptousia.gr/2014/08/dio-programmata-gia-ti-thriskeftiki-el-2/>) επισημάνθηκαν ο κίνδυνος και η αντιμετώπιση της ισλαμοφοβίας και των επιθέσεων κατά μουσουλμάνων, θέμα ιδιαίτερα επίκαιρο λόγω δυστυχώς της τάσης μερίδας του κόσμου να θεωρεί υπεύθυνους για τις αγριότητες μελών ακραίων ισλαμιστικών οργανώσεων και πιθανούς δράστες αδιάκριτα όλους τους μουσουλμάνους .

Στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού Ωκεανού, στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, για τις ημερομηνίες 18-19 Φεβρουαρίου οργανώθηκε συνάντηση στον Λευκό Οίκο («The White House Summit to Counter Violent Extremism», <http://www.whitehouse.gov/the-press-office/2015/01/11/statement-press-secretary-white-house-summit-countering-violent-extremis>) για την καταπολέμηση του βίαιου εξτρεμισμού. Στη συνάντηση, με πρόσκληση του Προέδρου της Αμερικής Μπαράκ Ομπάμα συμμετείχαν και από την Ευρώπη ειδικοί και εκπρόσωποι οργανώσεων που ασχολούνται με προγράμματα αποριζοσπαστικοποίησης. Είναι χαρακτηριστικό και έχει σημασία ότι η συνάντηση είχε θέμα και την κινητοποίηση θρησκευτικών ηγετών για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Οι θρησκευτικές αντιλήψεις και οι πολιτικές ιδεολογίες δεν μπορούν να ποινικοποιούνται και να διώκονται σε φιλελεύθερα και δημοκρατικά κράτη, που

χαρακτηρίζονται από νομικό πολιτισμό. Η ιστορία όμως, όπως και τα σύγχρονα τεκταινόμενα, δείχνουν ότι ακραίες θρησκευτικές και πολιτικές ιδεολογίες (συνήθως με βασική λειτουργική παράμετρο μια «χαρισματική» προσωπικότητα που ελκύει και επηρεάζει ουσιαστικά «οπαδούς») μπορούν να οδηγήσουν στη διάπραξη φριχτής βίας και εγκλημάτων.

Οι κοινωνίες δεν μπορούν και δεν πρέπει να μείνουν απροστάτευτες μπροστά σε έναν τέτοιο κίνδυνο. Πολύ πριν από τις ποινικές διώξεις, τις συλλήψεις και τις δικαστικές καταδίκες που αφορούν αξιόποινες πράξεις, υπάρχουν μέτρα που είναι κατάλληλα για το χρονικό διάστημα που προηγείται της βίας. Τα προγράμματα αποριζοσπαστικοποίησης και αντιμετώπισης της ήδη ριζοσπαστικοποίησης όχι μόνο είναι αναγκαία, αλλά είναι ενταγμένα στη λογική της πρόληψης του εγκλήματος και της κοινωνικής συνοχής.

[\[1\]](#) Η γράφουσα ως προσκεκλημένη της εκδήλωσης παρουσίασε την κατάσταση στην Ελλάδα, με ιστορικές, κοινωνιολογικές, εγκληματολογικές και νομικές επισημάνσεις.

<http://bitly.com/1D5d2g2>